

[Kyed.]

ning af Kapitalen indenfor den Værdigrænse, vi her opererer med, saa er Landbrugsministerens Forslag utilstrækkeligt, og derfor maa jeg formode, at Ministeren nærmere har tænkt over, hvorledes det vil være muligt for den eller de paagældende, der, naar dette Lovforslag ophøjes til Lov, falder ind under Loven, at fortsætte Bedriften efter at have opnaaet en saadan Akkord eller Moratorium, som her er Tale om. Her er nemlig Tale om, at en Mand skal kunne køre videre med sin Bedrift, saafremt han opnaar Moratorium eller Akkord for den Gæld, der ligger udenfor Værdigrænsen, og denne Grænse angives, som flere Gange nævnt, ved Ejendomsskylden plus Besætnings og Inventarets Værdi. Jeg vil gerne have Lov til at stille det Spørgsmaal til den højtærede Landbrugsminister, hvorledes en Landmand skal kunne gøre dette, hvis vi fortsat skal have en Forrentningsprocent, som den vi har kendt de sidste to Aar, en Forrentningsprocent, der, som jeg har anført, har bevæget sig fra 0,2 til $\frac{1}{2}$ 1,2 pCt.

Nu ved jeg vel, at det kan siges til mig, hvad der jo blev givet Udtryk for af den højtærede Statsminister ved Rigsdagens Aabning: Ja, men der synes at være Tegn ude i Verden, som tyder paa en Lysning i Situationen. Jeg er selvfølgelig klar over, at det ikke er Mundsvæjr af den højtærede Statsminister, men jeg har ikke selv været i Stand til at se, hvor den Lysning er at finde, endskønt jeg med Iver har spejdet til alle fire Verdenshjørner. Nu kan man sige, at Fejlen kan være min, men under alle Omstændigheder vil det vel ikke være ubeskedent at anmode den højtærede Landbrugsminister om at oplyse, hvorvidt disse Tegn paa Lysning fortsat gælder Landbruget, og i saa Tilfælde, hvori disse Tegn bestaar. Vi maa nemlig ind til Kernepunktet, og det er dette: hvorledes og med hvilke Midler kan der skabes Betingelser for en Genopbyggelse af Landbrugets Rentabilitet, og jeg tror herigennem en Genopbyggelse af Rentabiliteten ogsaa for andre Erhverv, idet jo nemlig en meget stor Del af Erhvervslivet er nøje knyttet til og afhængig af Landbrugets Købeevne. Som det nu gaar — og deri haaber jeg, den højtærede Minister vil give mig fuldt ud Ret —, kan det ikke fortsat vedblive at gaa. En Fortsættelse paa det nuværende Grundlag vil blandt andet ogsaa umuliggøre den virkelige Nytte af et Forslag som det, vi her behandler, og jeg gaar ogsaa ud fra, at Ministeren i sit Forslag har bygget paa Rentabilitet

for den øvrige Gæld, idet det nemlig i Forslagets § 2 udtrykkeligt antydes, at et saadant Grundlag har Ministeren bygget sit Forslag op paa: Naar der er givet Moratorium for den Gæld, der ligger udenfor Værdigrænsen, skulde vedkommende være i Stand til at fortsætte sin Bedrift og klare enhver sit for en Kreditors Vedkommende, hvis Krav ligger indenfor Værdigrænsen, og der staar ogsaa, at hvis der ikke gives fuldt ud Betyggelse herfor, maa det Udvalg, der nedsættes, nægte at give Moratorium til en Landbruger, der søger derom. Men hvis det er Tilfældet, er det ogsaa logisk at spørge Ministeren om, med hvilke Midler Regeringen vil medvirke til at hjælpe paa Rentabiliteten i Landbruget, om man f. Eks. kan forvente Forslag om Lettelse af Ejendoms-skatteerne, idet en saadan Lettelse vilde medvirke til, at en Forrentning af den Gæld, der ligger indenfor Værdigrænsen, lettere kan finde Sted, og at Rentebyrden i saa Henseende lettere kan bæres. Hidtil har Regeringen og dens Partier ønsket at opretholde Udgifts- og Skatteniveauet som Helhed paa den hidtidige Højde. Det er udelukket for Landbruget at arbejde under dette Prisniveau og dette Skatteniveau, hvis der ikke kommer en Prisstigning under en eller anden Form for Landbrugets Produkter. Thi for Landbruget selv ved egen Kraft at nedsætte sine Udgifter yderligere lader sig ikke gøre, idet Lønningerne, f. Eks. Lønningerne direkte til Landbrugets Medhjælpere — for ikke at tale om Medhjælpens Størrelse — ikke kan nedsættes til et dybere Lavmaal end det, vi er kommet ned paa, naar alt andet skal holdes oppe. Og hvad f. Eks. angaar Udgifterne til Inventars og Bygningers Vedligeholdelse i Landbruget er de nede paa et Minimum og i mange Tilfælde under det Minimum, der er økonomisk forsvarligt, idet Landbrugerne ligefrem mange Steder lader Bygninger og Inventar forfalde grundet paa manglende Kapital og som Følge af manglende Rentabilitet. Tilbage er derfor kun en Prisstigning, men maaske mener den højtærede Minister, at man kan begrunde, at en saadan er i Vente.

Jeg skal derefter gaa over til nogle Enkeltheder i Lovforslaget. Jeg vil da først sige til den højtærede Minister, at hvad selve Lovforslaget angaar, skal jeg udtale min Anerkendelse af, at det er udarbejdet paa Linie med det Forslag, som vi i Landbo-kommissionens Underudvalg paa det nærmeste havde samarbejdet os til, og at der i Forslaget er taget rimeligt Hensyn til de Betragtninger, der blev gjort gældende af Mindretallet i det paagældende Udvalg. At